

Redegørelse af 30/10 96 om det nordiske samarbejde.

(Redegørelse nr. R 3).

Ministeren for nordisk samarbejde (Marianne Jelved):

Det er igen hverdag i det nordiske samarbejde. Men det er en hverdag under nye vilkår. De næsten revolutionære ændringer i Europa efter 1989, og Finlands og Sveriges medlemskab af EU, krævede en reform af samarbejdet. Reformarbejdet er nu vel gennemført. Og vigtigst af alt: det bekræftede den politiske vilje til et fortsat og styrket nordisk samarbejde.

Det nordiske samarbejde er et af flere samarbejdsfora for Danmark i 1996. I samarbejdet mellem de nordiske lande har vi et levende, regionalt, mellemstatsligt samarbejdsforum af fortsat stor betydning. Kernen i samarbejdet er det daglige, nære og praktiske samarbejde til gavn for borgerne i de nordiske lande med udgangspunkt i et historisk og kulturelt fællesskab. Denne kerne skal vi værne om.

Og som et regionalt forum har nordisk samarbejde fået øget bevågenhed. Vi oplever en stigende interesse ude i verden for nordisk samarbejde og for måden vi samarbejder på. Grupper af lande i andre regioner vil gerne lære af vore erfaringer med et regionalt samarbejde. Det være sig i Europa, men også i andre dele af verden.

Det nordiske samarbejde er et af verdens ældste samarbejdsfora. Vi ser i dag en genoplivning af flere af de øvrige historiske regioner i Europa. Det nordiske samarbejde må finde sin naturlige plads i denne udvikling. Det gælder ikke alene i forhold til EU. Men også i forhold til regionale fora som Østersøsamrådet, samarbejdet i Barentsregionen og det arktiske samarbejde. Det der bl.a. adskiller det nordiske samarbejde fra disse nye regionale fora er den store erfaring, der ligger i det veletablerede nordiske samarbejde.

Man kan med en vis ret sige, at det nordiske samarbejde i 80'erne var kommet til et punkt, hvor det var svært at komme videre. Vi havde nået et slags mætningspunkt. Ændringerne i Europa efter 1989 skabte grundlaget for en ny udvikling.

Den reviderede Helsingforsaftale, der trådte i kraft ved årsskiftet, er en bekræftelse af det nordiske samarbejdes evne til at tilpasse sig de nye vilkår. Der er gennemført væsentlige reformer

på såvel regeringssiden som på parlamentarisidens. Efter reformarbejdet har vi et solidt grundlag for det fortsatte arbejde, herunder et styrket samspil mellem Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd.

Den væsentligste nydannelse i reformarbejdet var det nordiske samarbejdes åbning i forhold til omverdenen. Det nordiske samarbejde hviler i dag ikke kun på én søjle, men fundamentet er i dag tre søjler:

- Det traditionelle indre nordiske samarbejde er effektiviseret og prioriteret, og hermed tilpasset de nye vilkår.
- Europæiske spørgsmål af betydning for det nordiske samarbejde;
- Samarbejdet med Nordens nærømråder, d.v.s. de baltiske lande, Skt. Petersborgs-området og Nordvestrusland, Barentsregionen, Kaliningrad og det arktiske område.

Udviklingen har bekræftet at denne tredeling af vore arbejdsfelter var vel valgt. Det bekræftes også af, at Nordisk Råd har tilpasset sin udvalgsstruktur til denne nye opdeling.

Budgettets indhold afspejler den politiske prioritering i samarbejdet. Budgettets størrelse afspejler det nødvendige politiske kompromis. Det fællesnordiske budget for 1997 er på 687,4 mio. kr. Det er en reduktion i forhold til i år, hvor budgettet er på 707,4 mio. kr. Jeg mener at vi med den fastsatte ramme har et grundlag, så vi kan videreføre samarbejdet på et forsvarligt niveau. Men det siger sig selv, at det reducerede budget øger kravet til en stadig velovervejet prioritering.

De prioriterede områder i budgettet for 1997 er kultur, uddannelse og forskning, miljø samt nærømråderne.

Kultur, uddannelse og forskning vil også for 1997 lægge beslag på ca. halvdelen af budgettet – eller helt nøjagtigt 47,4 %. En anden væsentlig post er programmet for samarbejdet med Nordens nærømråder, der for 1997 vil have en næsten uændret bevilling på 50 mio. kr. Der er sket omfordelinger eller besparelser inden for de øvrige sektorer. Men generelt har vi valgt at videreføre samarbejdet inden for de enkelte sektorer i erkendelse af, at der foregår et værdifuldt samarbejde på de forskellige fagområder.

Lad mig også nævne, at der på budgettet for 1997 er afsat øgede midler til arktisk samarbejde som udtryk for den øgede bevågenhed regionen har i det nordiske samarbejde. Fra dansk og grønlandsk side vil vi også fremover arbejde for yderligere midler til det arktiske samarbejde.